

skaaen, enten dette gode Forhold, hvor det finder Sted, eller det mindre gode Forhold, hvor et saadant er tilstede. Men lad nu iøvrigt ogsaa være, at der finder et saadant patriarkalsk Forhold Sted paa mange Godser, og at dette hos Enkelte kan vække nogen Betænkelighed ved denne Lov, saa kan jeg paa den anden Side ikke negte, at det har undret mig meget, at man netop særlig ved denne Lov og kun ved denne Lov har draget dette patriarkalske Forhold saa stærkt frem i Forgrunden, da vi dog have behandlet mange andre Love, hvor der kunde være den samme Anledning til at fremdrage dette Synspunkt, uden at dette dog er kommet frem. Er der f. Ex. Nogen, som af Hensyn til det patriarkalske Forhold har tænkt paa at ville indskrænke Lovforslagene om Fæstelosningen til kun at gjælde de frie eller private Godser og ikke tillige Lehusgodser? Der er Ingen, som har tænkt derpaa, og det vilde vistnok ogsaa være blevet betragtet som en Absurditet, om Nogen var fremkommen med en saadan Betragtning, og dog kunde i Virkeligheden de selv samme Grunde anføres herfor, som de, der nu anføres med Hensyn til den nærværende Lov. Jeg kan derfor ikke se, at denne Argumentation, hentet fra det formentlig bestaaende patriarkalske Forhold mellem Lehusbesidderen og Fæsterne, har en saa stor Vægt, som man vil tillægge det. Jeg kan forstaa, at man i et eventuelt Udvalg, som jeg haaber vil blive nedsat om denne Sag, paany vil overveje dette og gjøre, hvad der kan gøres i saa Henseende, men jeg vil i høj Grad beklage, om Loven skulde strande af dette Hensyn. Selv om det virkelig skulde vise sig, at der blev nogle Ulemper tilbage fra det fæstemæssige Standpunkt, saa vilde disse Ulemper efter min Overbevisning fuldt opvejes ved de Fordele, som Lovforslaget iøvrigt vilde medføre, og det Fordele, som — jeg gjentager det — vilde være store for Befolkningen i Almindelighed, men særlig ikke mindst for Bondestanden. Iøvrigt maa jeg bemærke, at der jo ganske vist er en Maade, hvorpaa man

kan komme ud over alle disse Bæmskeligheder, hvis alt Andet skulde glippe, den Udvein nemlig, aldeles at lade Fæstegodset gaa ud af Loven og Lovens Omraade. Dette er en Maade, hvorpaa man vil kunne undgaa en hel Del Bryderier, men paa den anden Side vil det gjøre Lovens Indhold meget mindre fylldigt; og derfor vil jeg dog, om jeg end i Mangel af Andet kunde være fristet til at gaa denne Vej, meget beklage, om det skulde blive Udsaldet af Folkethingets Behandling, efterat Landstthinget har talt sit Ord i Sagen, og skal med disse Ord meget anbefale Lovforslagets Fremme til det høie Thing.

Winther: Da der fra forrige Samling angaaende denne Sag foreligger en Betænkning, som ikke har været gjort til Gjenstand for Thingets Behandling, og da der deri er opstillet Endringer, vedrørende mange Steder af denne Sag, blandt hvilke navnlig det Spørgsmaal forekommer, hvorved den ærede sidste Taler dvælede saa længe, nemlig det, som vedkommer Fæstegods under Lehn, Stamhuse og Fideikommissjer, antager jeg egentlig, det for Diebliffet er overflødig videre at indlade sig derpaa. Hvis man i det Hele taget finder, det er hensigtsmæssigt ogsaa iaar at ned sætte et Udvalg, vil dette vistnok tage Hensyn til, hvad der allerede foreligger, og Thinget vil saaledes komme til at give sin Mening tilkjende om alle disse Spørgsmaal, hvorpaa jeg derfor i nærværende Diebliff ikke skal indlade mig nærmere. De saa Bemærkninger, jeg har at gjøre, skulle derfor indskrænke sig til de Punkter, som jeg sæner saavel i Lovforslaget som i den Betænkning, der foreligger fra forrige Samling. Det er en Mærkelighed, at Grundloven af 1849 har gjort den Forordning, at en Lov skulde ordne, hvorledes dette Forhold kunde afløses, og jeg erindrer, at der i Betænkningen fra den grundlovgivende Rigsdags Udvalg fremkom den Ytring, at denne Lov maatte være en af dem, som snarest muligt maatte gives, men vi ere nu i Aaret